

Fra: David Lovret (lovret@me.com)

Sendt: 26.09.2014 22:30:33

Til: Kultur- og idrettsavdelinga - Postmottak

Kopi: lovret@me.com

Emne: GJEVE merknad til Kulturplan for Hordaland - Vedlegg 1

Vedlegg:

http://www.nostebukten.org/index.php?option=com_content&view=article&id=77:tale-til-kulturkomiteen&catid=25:om-oss

tale til kulturkomitéen

Tale til kulturkomitéen i Bergen kommune

av styreleder i GJEVE David M. Lovret

Ingen byggverk i Bergen kan måle seg med bredden og dybden av kulturhistorien som Ekserserhuset representerer.

Ekserserhuset representerer arven fra vikingtiden

Ekserserhuset var åstedet for veldedighetskonserten som skaffet midler til verdens første

Leif Erikson-monument. I Ekserserhuset var det ingen ringere enn Bjørnstjerne Bjørnson som ga en lang tale om Leif Eriksons virke. Et virke som ikke bare er blant de mest skjellsettende i den norrøne historien, men i menneskehetens historie.

Ekserserhuset representerer sluttkapitelet til unionen med Danmark

Som følge av krigen som førte til at det danske herskap over Norge gikk i oppløsning, kom forslaget i 1811 om at Ekserserhuset skulle bygges.

Ekserserhuset representerer den norske nasjonens barndom

Ekserserhuset er et av de første offentlige byggverk som ble reist i et uavhengig Norge.

Ekserserhuset representerer et av de første kulturhusene i Norge

Det er således treffende at bare fem år etter at Ekserserhuset ble ferdigbygget i 1821, oppsøkte skaperen av det norske flagget, Frederik Meltzer, en hesteoppvisning i Ekserserhuset. Fra eidsvollsmannen Meltzers dagbok fra 1826 kommer det frem at nesten med en gang Ekserserhuset ble reist, ble det brukt til kulturformål. Ekserserhuset skulle dermed være et naturlig tilholdssted for fremtidige 17. mai feiringen.

Ekserserhuset representerer arbeiderbevegelsens reisning

Etter at Europa var hjemsøkt av revolusjonsårene 1848 og 1849, hadde arbeidernesamfunnet sitt første møte i Ekserserhuset i 1851. Den gang etter sigende med bortimot ett tusen fremmøtte. Ekserserhuset var ikke bare Bergens første kulturhus, det var Bergens første Folkets hus og skulle dermed være et naturlig tilholdssted for fremtidige feiringer av 1. mai.

Ekserserhuset representerer det norske åndslivets gullalder

I Ekserserhuset opptrådte Ole Bull, Bjørnstjerne Bjørnson og Edvard Grieg sammen for første og eneste gang. Denne uvurderlig sjelden opptreden, holdt til ære for Leif Erikson, var en kronbegivenhet i Norges kulturhistorie. Den er også av betydning for mennesker på det andre siden av Atlanterhavet pga. de påfølgende igangsettelsene av Leif Erikson-monumenter fra Boston i USA til Brattalid på Grønland, fra Seattle i den vestlige delstaten Washington til delstater i det amerikanske midtvesten der det finnes flere Leif Erikson-monumenter. Det hele begynte i Ekserserhuset.

Ekserserhuset representerer folkelig engasjement

I slutten av 1800-tallet var kirken ikke lenger det eneste tilholdssted for folkeforsamlinger. I denne tiden oppsto manifolde frivillige organisasjoner og disse fant sin plass i Ekserserhuset. Vi i GJEVE, så vel som restauratøren av Nøsterekken, Roger Iversen,

ønsker at Ekserserhuset også i fremtiden skal ha en fleksibel flerbruksfunksjon.

Konklusjon

Til kulturkomitéen i Bergen kommune vil jeg si at vi får håpe at de grunner som jeg nettopp har nevnt er mer enn grunn nok til å sikre Ekserserhusets gjenreisning på Baneveien. *Hvis ikke* så vil jeg minne kulturkomitéen om de tredobbelte forpliktelsene som ligger i henholdsvis:

1. Riksantikvarens kloke, gjennomtenkte og gjentatte ganger repeterte krav om at Ekserserhuset må gjenreises i nærheten av sitt opprinnelige tilholdssted.
2. Kulturminnelovens §6 som verner mot at nyere bebyggelse (underforstått BIT) bygges vegg-i-vegg til Nøstegaten 39-45.
3. Bestemmelsene i kommunedelplan for Bergen Sentrum som sikrer kulturhistoriske nærmiljøer.

Kulturkomitéen i Bergen kommune har nå anledning til å bidra med å avslutte en av de mest beryktede byggeskandalene i Bergens historie og sikre Ekserserhusets gjenreisning på Baneveien.

Og så vil jeg avslutte med å si at ingen norsk by mer enn Bergen representerer viktigheten av kulturhistorisk sammenheng. Jeg viser til Bryggen som mer enn noe annet sted viser til at helheten er mer enn summen av delene. Følgelig vil plassering av Ekserserhuset på Nøsterekkevartalet vise at Bergen kan ivareta god byggeskikk ved å ivareta sammenhengen. På Nøsterekkevartalet mellom Nøstegaten og Baneveien vil Ekserserhuset være i sitt rette element.

På vegne av styret i GJEVE (Gjenreis Ekserserhuset venneforeningen).

- David M. Lovret

- Utskrift